

Germ Kemper neemt afscheid als deken van de Amsterdamse Orde van Advocaten. Na jarenlang als advocaat voor de pers te zijn opgekomen, werd hij als deken zelf het doelwit van de media. “Ik heb mij die publiciteit geen seconde persoonlijk aangetrokken. Misschien ben ik iets te arrogant.”

door **Miek Smilde** foto's **Chantal Ariëns**

Het is hem min of meer allemaal overkomen, suggereert hij. De studie, zijn carrière. “Liever was ik Nederlands gaan studeren. Maar dan kon ik alleen leraar worden en dat leek me weinig avontuurlijk. Het werd rechten, tsja. Ik mocht een keer pleiten tijdens een of ander college en dat vond ik leuk. Op de bühne staan. De hoogleraar waarschuwde nog dat ik niet te frivol moest worden.” Hij werd advocaat, bij Stibbe. “Een oudere broer van een vriendje zei dat ik maar eens langs moest komen.” Tsja. Hij doorliep er zijn stage, en begon voor zichzelf. Daarna ontdekte hij zijn bestuurlijke talent. Hoewel, talent: “Ik kan wel leuk op een podium staan.” Zelfspot, Kemper houdt er van. “Tegendraads”, noemt hij het. Het is meteen de belangrijkste eigenschap waarover een advocaat moet beschikken. “Een advocaat moet met verstand van zaken een grote mate van dwarsliggerij hebben. ▶

Wie is Germ Kemper?

Germ Kemper (1948) werd geboren in Leiden, groeide op in Scheveningen en Amsterdam en studeerde in Groningen. In 1975 werd hij beëdigd als advocaat bij Stibbe, vier jaar later vestigde hij zich als zelfstandig advocaat in Amsterdam. Enige tijd later associeerde Kemper zich met Bouman en Höcker (dat later Höcker en Kemper werd). Het kantoor fuseerde in 1985 met (onder meer) Spigt & Doeleman. In 2002 verliet hij het kantoor om andermaal voor zichzelf te beginnen. In het weekblad *Vrij Nederland* publiceerde Kemper lange tijd een column onder de naam Lex Dura. Tussen 1984 en 1989 was Kemper lid van de Raad van Discipline, in 2007 volgde zijn benoeming tot deken van de Amsterdamse Orde. Kemper is getrouwd en heeft twee kinderen.

SCHEIDEND DEKEN GERM KEMPER:

“Ik had
kritischer
kunnen zijn”

Vragen stellen. Waarom is het zo, klopt het? En als het niet klopt, rug rechten. Niets mag vanzelfsprekend zijn, dat is de basishouding. De advocatuur heeft lastpakken nodig.”

Geen bokspartij

Als deken van de grootste plaatselijke advocatenorde – in Amsterdam houden zo’n 5000 advocaten kantoor, iets minder dan een derde van het totaal – kwam Kemper de afgelopen zes jaar veel van die lastpakken tegen. Advocaten die hun praktijk verzaakten, die niet aan de opleidingseisen voldeden, of de wet helemaal aan hun laars laptten. Eén geval haalde wekenlang de voorpagina’s: Bram Moszkowicz. Toen Kemper in oktober vorig jaar de Raad voor Discipline vroeg om de bekendste strafpleiter van Nederland voor een jaar te schrappen van het tableau, werd hij in één klap zelf een BN’er. Moszkowicz achtte het op dat moment niet nodig in persoon voor het tuchtcollege te verschijnen. Wie dacht Germ Kemper wel dat hij was? Enkele maanden later waren de rollen omgekeerd en probeerde de strafadvocaat bij het Hof deemoedig te redden wat er te redden viel. Uiteindelijk werd Moszkowicz van het tableau geschrapt. Voorgoed.

Je hebt als media-advocaat jarenlang journalisten verdedigd, nu stond je opeens zelf volop in de belangstelling. Hoe kijk je daarop terug?

“Met een zeker genoegen toch wel, hoewel al die mediadruk in zekere zin langs mij is heengegaan. Voordat ik met de zaak naar buiten kwam, heb ik namelijk een externe voorlichter ingehuurd. Ik wilde niet vijftien keer hetzelfde verhaal vertellen en ik wilde ook tussentijds kunnen nadenken over wat ik wel en niet kon zeggen. Als ik de berichtgeving over mij persoonlijk achteraf zou moeten samenvatten, dan was ik fout in de oorlog en praat ik bekakt. En als ik heel eerlijk ben: dat doet mij niets. Ik heb mij die publiciteit geen seconde persoonlijk aangetrokken. Misschien ben ik iets te arrogant.”

En je bent ijdel. Je ziet jezelf terug in de krant, op televisie, wij zagen je in HP/De Tijd staan met een hele berg confetti voor je neus, dat vind je dan toch ook leuk?

“Nee. Ik werk mee aan zo’n publicatie niet mee uit ijdelheid, maar uit vriendelijkheid.”

Maar er wordt met confetti gestrooid, omdat je hebt gewonnen.

“Ik heb niet gewonnen. Het is geen bokspartij geweest. Het was niet persoonlijk.”

Maar stel je voor dat het Hof anders had beslist? Dan had je daar toch ontzettend van gebaald?

“Dan had ik er de pest in gehad, maar niet persoonlijk. Deze zaak was belangrijk voor de advocatuur en voor het instituut van het dekenaat al helemaal. Maar er zat geen enkele persoonlijke bevrediging in. Daarom kon ik ook met een zeker genoegen naar de publiciteit kijken.”

Flegmatiek

Germ Kemper werd geboren in Leiden, groeide op in Scheveningen en verhuisde als puber naar Amsterdam. Zijn vader was ook jurist en werd in 1943 benoemd tot officier van justitie. Direct na de oorlog werd hij hoofd van de politieke opsporingsdienst (POD) in Apeldoorn waar hij was belast met de selectie van (vermeende) collaborateurs. Kemper sprak nooit met zijn vader over de oorlogsperiode. Hij voelde aan alle kanten dat een benoeming tot ambtenaar van het Openbaar Ministerie, midden in de oorlog, “niet het gelukkigst was wat je kon doen”. Wel kwam het werk voor de POD ter sprake. “Toen ik al studeerde, vertelde mijn vader hoe hij in Apeldoorn te werk was gegaan. Er zaten honderden mensen opgesloten in dat kamp en niemand wist eigenlijk wat er met hen moest gebeuren. Op instinct en in hoog tempo selecteerde mijn vader wie moest blijven en wie kon

“ALS HET HOF ANDERS HAD BESLIST IN DE ZAAK-MOSZKOWICZ HAD IK DE PEST IN GEHAD, MAAR NIET PERSOONLIJK”

gaan. Dat heeft veel indruk op hem gemaakt, de relatieve wilkeur waarmee toen moest worden gekozen op de rand van rechteloosheid. Het verhaal heeft ook impact op mij gehad. Het heeft me iets bijgebracht over het recht, over bevoegdheden en posities. Maar ook over het toeval van de dingen.” Misschien dat het een deel van zijn flegmatieke karakter verklaart. Kemper schakelt makkelijk tussen establishment en luiden in de pels, is even tegendraads als meegaand. Als puber en jong volwassene genoot hij volop van de jaren zestig, waarin de provobeweging opkwam en demonstranten rookbommen gooiden tijdens de trouwerij van kroonprinses Beatrix. In Groningen – “ik wilde zo ver mogelijk van mijn ouderlijk huis weg” – demonstreerde hij als student tegen de verhoging van het collegegeld en voor een vrij Griekenland, maar werd hij ook lid van het studentencorps. Hij schopte het tot rector van de senaat.

De senaat van Vindicat klinkt weinig tegendraads.

“Maar dat was het wel hoor, in die tijd. Kort voordat ik rector werd, was de groentijd afgeschafte en wij moesten de kenismakingstijd opnieuw vormgeven. Daarnaast moesten we besluiten over de fusie met de meisjesvereniging. Dat was een kleine revolutie, een alles verscheurende richtingenstrijd. Een half jaar eerder had ik met een paar honderd anderen nog bedankt als lid van het corps, omdat wij het bestaande conservatisme op de vereniging onaanvaardbaar vonden.”

Querulant

Soepel schakelend tussen studentencorps en democratisering

ringsbeweging, met gevoel voor taal en talent voor theater, verwierf Kemper een naam als mediaspecialist. Maar ook die specialisatie, het auteurs- en mediarecht, was meer geluk dan wijsheid. “Als advocaat-stagiaire deed ik van alles, van scheidingen tot faillissementsaanvragen. En ik deed wat klusjes voor de Weekbladpers. Toevallig een cliënt van Stibbe.” Kemper raakte hecht bevriend met de toenmalige hoofdredacteuren van *Vrij Nederland*, Rinus Ferdinandusse en Joop van Tijn. Hij verdedigde het vrije woord met verve en trad

op voor tal van journalisten die van onrechtmatige publicaties werden beticht. Zijn confrères van het keurige Stibbe waren daarover niet altijd even gecharmeerd. Toen de columnist Hugo Brandt Corstius een proces wegens vermeende majesteitsschennis boven het hoofd hing en Kemper zijn zaak wilde verdedigen, kwam er een partner langs. Of hij dat nou wel moest willen, zo’n proces van zo’n querulant. Het was voor Kemper een signaal dat hij zijn langste tijd bij het kantoor had gehad.

Brandt Corstius was niet de enige die zijn pijlen op het koninklijk huis richtte. Vrij Nederland speelde een prominente rol tijdens de zogeheten Lockheed-affaire waarbij prins Bernhard werd beschuldigd van het aannemen van steekpenningen. Met smaak herinnert Kemper zich hoe Joop van Tijn tijdens een gemeenschappelijke lunch werd aangesproken door een wildvreemde mevrouw. “Bent u die meneer Van Tijn die die verschrikkelijke stukken over onze prins schrijft?” vroeg ze. ‘Ja, dat ben ik’, antwoordde van Tijn. ‘Hebt u ze gelezen?’ ‘Dat is nergens voor nodig’, zei die mevrouw en ze verliet de zaak. Zo was de sfeer in die jaren. Alles wat ook maar een beetje schopte tegen het establishment, was meteen verdacht. Heerlijk vond ik dat. Ik heb er van genoten.”

Kritische distantie

Kemper begon voor zichzelf, schreef columns onder het pseudoniem Lex Dura, en werd de grote specialist op het gebied van de vrijheid van meningsuiting. Achteraf gezien schurkte hij wel erg dicht tegen de door hem bewonderde journalisten aan, geeft hij toe. Een kortgedingprocedure tegen de journalisten Feike Salverda en Lex Runderkamp, die de toenmalige premier Ruud Lubbers ervan beschuldigden zijn positie te misbruiken voor privébelangen, verloor hij. “Als advocaat moet je altijd een kritische distantie bewaren ten opzichte van je cliënten, je moet altijd een zeker mate van afstand houden. In deze zaak had ik te veel lol in de mensen en het achterliggende belang van de zaak. Dan laat je de dekking zakken.”

Bernard Poelman

Handgemaakte kwaliteits toga's sinds 1937

Bernard Poelman, dé togamaker van juridisch Nederland.

Een toga van Poelman wordt gemaakt met zorg, en oog voor detail in ons eigen atelier. Wij werken met lichtgewicht wollen stoffen, ademend, comfortabel en duurzaam. Bel voor een afspraak en kom naar ons atelier om de persoonlijke behandeling te ervaren.

Bernard Poelman, Lange Poten 19, 2511 CM Den Haag, Telefoon 070 346 1742, info@bernard-poelman.nl

Je was te frivol.

“Ik had kritischer kunnen zijn.”

Ooit was het mediarecht een obscuur specialisme, inmiddels is het hip and happening. Er gaat geen week voorbij of er wordt wel ergens gesproken over ‘media en recht’. Twittende rechters halen de krant, advocaten zijn tv-persoonlijkheden geworden. Hoe verklaar je dat?

“Het is gewoon een smakelijk onderwerp. Maar het gaat ook wel ergens over. Is de macht van de publieke opinie, gestuurd door de media, zo groot dat de onafhankelijkheid van de rechtspraak in het geding komt? Kan rechtspraak worden gestuurd door beeldvorming? Dat is toch een vrij wezenlijke vraag.”

Is de rechtspraak stuurbaar? Hebben media invloed op uitspraken van de rechter?

“Via een omweg ongetwijfeld. Als je schuld of onschuld moet vaststellen, kunnen eerdere publicaties meebrengen dat een beslissing wel of niet wordt geaccepteerd. Je kunt je voorstellen dat rechters daardoor mensen voelen meekijken over hun schouders en daardoor iets van hun onbevangenheid kwijt zijn.”

En hoe beoordeel je dat?

“Dat kan ik niet beoordelen. Ik kan me voorstellen dat rechters er gevoelig voor zijn en de volgende stap is dan: hé, daar moeten we voorzichtig mee zijn. Concreter dan dit kan ik het niet zeggen. Het is een lastig probleem dat het gezag van de rechter wordt aangetast door vooraf zulke sterke meningen te debiteren. Want als de beslissing dan anders uitvalt, vervalt het draagvlak ervoor en dan verwatert de rechtstaat. Journalisten spelen wat dat betreft met vuur. Het is een klein kooltje, maar dat moeten ze wel onder ogen zien. Rechtbankverslaggeving is van alle tijden en dat komt niet omdat de behoefte aan voorlichting over het zinvolle werk van rechters en officieren van justitie zo groot is. Rechtszaken, en dan vooral strafzaken, zijn gewoon smakelijke verhalen. Een man die twee vrouwen vermoordt en ze verstoopt in een kelder, dat was in 1800 ook al een spannend verhaal. Maar het wordt nu groter gebracht, mensen krijgen er beelden bij, het gaat steeds makkelijker en sneller. Op het gevaar af dat ik een oude brompot ben, maar daar zitten wel haken en ogen aan.”

Toezicht

De zaak-Moszkowicz speelde op het moment dat het toezicht op de advocatuur op de politieke agenda stond. Nog steeds dreigt staatssecretaris Teeven met een externe toezichthouder. Is de advocatuur in staat zelf het toezicht te organiseren?

“Ja, en sterker nog, het moet ook. Er mag niemand over de schouders meekijken om te zien of de advocaat wel de dwarsslijger is die ik wil dat hij is. Op basis van het advies van Docters van Leeuwen hebben we het dekenberaad sterk geprofessionaliseerd en dankzij de herziening van de gerechtelijke kaart krijgt het plaatselijke toezicht meer financiële spankracht en kan het zich verder ontwikkelen. We moeten het zelf doen en we kunnen het zelf doen.”

Maar Teeven zegt dat er geen enkele reden is om het toezicht op de advocatuur op een andere manier te regelen dan bijvoorbeeld bij medisch specialisten.

“Dat is quatsch. Daar word ik driftig van. De advocaat moet met zijn cliënt in volkomen vertrouwelijkheid een koers kunnen bepalen en dan moer er niet stiekem iemand achteraf kunnen meekijken. Als er extern toezicht komt, zal de onafhankelijkheid worden aangetast. Als er eenmaal een voet tussen de deur staat, gaat de deur verder open. Onherroepelijk. De sfeer is dat het maar eens afgelopen moet zijn met dat onnodige geprocedeer. Dat mensen maar eens wat minder naar de rechter moeten stappen. En dat advocaten dus maar wat meer moeten inbinden. Dat ondermijnt ten diepste de rechtstaat.”

“De Raad van State heeft gezegd dat Teeven eerst moet laten zien wat er eigenlijk misgaat in de advocatuur momenteel. En ook, dat hij moet laten zien op welke manier het nieuwe toezichtstelsel misstanden voorkomt. Dat kan hij helemaal niet.”

Dus gaat het ook hier om beeldvorming. Feitelijk wordt niet onderbouwd dat de advocatuur disfunctioneert en dat er te

Tuchtzaak Edwin de Roy van Zuydewijn

In april 2013 verklaarde het Hof van Discipline, de hoogste tuchtrechter voor advocaten, een tuchtklacht tegen de Amsterdamse advocaat en deken Germ Kemper gedeeltelijk gegrond. De klacht tegen Kemper was ingediend door Edwin de Roy van Zuydewijn vanwege een publicatie in de *Story* in november 2010. Kemper zou zich door het roddelblad hebben laten interviewen over de stand van de rechtspraak en advocatuur in Nederland. Aanleiding was onder meer de rechtszaak tussen De Roy van Zuydewijn en zijn ex-vrouw prinses Margarita over de vraag of zij hem alimentatie zou moeten betalen.

Kemper liet zich in de *Story* als deken uit over deze zaak en zei in het artikel dat hij van de alimentatiekwestie “toevallig” een en ander wist en dat er sprake was van “een gigantisch misverstand aan de kant van de advocaat van de klager”. In het artikel stond echter niet dat Kemper naast deken óók advocaat van prinses Margarita was.

Volgens De Roy van Zuydewijn had Kemper daardoor als deken misbruik van zijn positie gemaakt, door bij te dragen aan een negatieve beeldvorming in de media over hem. Ook had Kemper zich volgens De Roy negatief en neerbuigend uitgelaten over de advocaat die hem toen bijstond en ook onder het toezicht van Kemper als deken valt.

Het Hof oordeelde dat Kemper bij het interview “niet de zorgvuldigheid heeft betracht” die van hem als deken “in het publieke optreden” mag worden verwacht. Ook vond het Hof het “niet passend” dat Kemper zich als deken uitliet over een zaak waarbij zijn cliënt Margarita betrokken was. De klacht over de uitlatingen van Kemper over de advocaat van De Roy van Zuydewijn vond het Hof niet ontvankelijk, onder meer omdat De Roy geen belanghebbende was.

Bron: *NRC Handelsblad*, 17 april 2013

veel rotte appels in de mand zitten, maar in de publieke opinie leeft die veronderstelling wel. En Teeven is de man van het volk.

“Advocaten worden al eeuwen met achterdocht bekeken, het zij zo. Ik wil politici die zich niet door de publieke opinie laten leiden. Die niet meedelen op de golven van de meningen van anderen. Ik ga bijna twee keer per week de boer op om het verhaal over het belang van een onafhankelijke advocatuur te verkondigen, en ontmoet dan veel

handeld. De deken werd nu zelf bestraft. Hoe vind je dat?
“Gruwelijk.”

En vindt de deken het gruwelijk of Germ Kemper?
“De deken vindt het gruwelijk.”

De deken heeft een interview gegeven aan Story.
“Nee.”

Germ Kemper heeft een interview gegeven aan Story.
“Kemper heeft helemaal geen interview gegeven, Kemper heeft gepraat met een bekende.”

“ALS ER EXTERN TOEZICHT OP DE ADVOCATUUR KOMT, ZAL DE ONAFHANKE- LIJKHEID WORDEN AANGETAST”

begrip. In het buitenland is het echt niet uit te leggen dat de overheid over de schouders van de advocatuur meekijkt. Ik zeg niet dat het buitenlandse bedrijven zal weerhouden zich in Nederland te vestigen, maar ongecensureerde toegang tot de rechter en een volledige vertrouwelijkheid tussen cliënt en advocaat is wel een punt van aandacht.”

Gruwelijk

In april van dit jaar stond je zelf voor de tuchtrechter inzake een klacht van Edwin de Roy van Zuydewijn (zie kader op pagina 28). Het Hof oordeelde die klacht gedeeltelijk gegrond en vond dat jij ‘onzorgvuldig’ had ge-

Dat is altijd gevaarlijk hè, als jurist praten met bekenden, dineren met vrienden...

“Blijkbaar. Ik praatte met een bekende en opeens zegt hij: ik stuur je de tekst wel even toe. Ik was mij er niet bewust van dat ik werd geïnterviewd, het was totaal onverwacht. Dat is dom, dat geef ik toe, dat getuigt niet van grote professionaliteit. Blijkbaar moet je niet met bekenden over de heg spreken. Ik neem mijzelf kwalijk dat ik te laat kenbaar heb gemaakt dat er iets was misgegaan. Meteen na die publicatie had ik iets moeten zeggen en dat heb ik niet gedaan. Achteraf gezien ben ik te onbevangen geweest.”

Te frivol.

Kemper glimlacht.

Je begon je carrière met de majesteitsschemis van Brandt Corstius en sluit je carrière af met De Roy van Zuydewijn.
“Als we het over onafhankelijkheid hebben, is dat een aardige observatie. De cirkel is rond.” ■